

Propeller, 2015. június 2.

A demokratikus közbeszédben konszenzus alakult ki az Orbán-rezsim természetének leírásáról: Magyarországon ma maffia vagy oligarchikus rendszer uralkodik, vagyis egy bünszervezet ejtette foglyul hazánkat. Ám ahelyett, hogy ezen rendszer teljes felszámolásának a lehetőségéről, stratégiájáról és megvalósításának módjáról beszélünk, ma szinte kizárólag arról folyik széles körű közéleti vita, hogy hogyan tudna a demokratikus ellenzék kormányváltást elérni. Előválasztásról, a demokratikus pártok együttműködésének módjáról, a pártok és civilek kapcsolatáról, a leendő ellenzéki vezér személyéről, közpolitikai és -jogi tervekről és programokról gondolkodik szinte mindenki. Márpedig a kormányváltás célja nem egyenlő a maffiaállam felszámolásának, vagyis a bűnös rendszer leváltásának és a liberális jogállam rehabilitációjának céljával. Úgy is mondhatnánk, hogy miközben a demokraták a rendszer betegségéről helyesen állítanak fel diagnózist, addig a gyógymódot egy teljesen más bajra keresik. Ugyanis sima kormányváltásról csak az beszél, aki nagyjából a fennálló politikai-uralmi rendszer keretei között pusztán pozíció- vagy hatalomváltást szeretne elérni, de nem akar a maffiaállam felrobbantásával – vagyis demokratikus forradalom megvalósításával – bajlódni. Márpedig egyszerű kormányváltással lényegében semmi sem változna; az oligarchikus viszonyok legfeljebb némileg átrendeződnének, ám természetükben egy jöttányit sem módosulnának.

Ennek oka nem más, mint annak belátása, hogy a maffiaállam huszonöt év alatt alakult ki, s nem 2010-ben jött létre. A NER csupán egy két és fél évtizedes folyamat része, eddigi csúcspontja, amely újrarajzolta a bünszervezet belső erőviszonyait, erőforrás áramlási útvonalaikat, s minden korábbinál szilárdabbá vált, így sokkal cinikusabban, könyörtelenebbül és hatékonyabban tudja érvényesíteni akaratát. Hogy ez mennyire igaz, arra bizonyíték a rendszer pusztasága. Minden kormánynak lehetősége lett volna fölszámolni a rendszerszintű korrupciót, de nem tette. Volt, aki nem tudta (ti. Antall József), mert a rendszerváltoztatás millió kihívása miatt a teljes összeomlás megelőzése, valamint a demokrácia és piacgazdaság alapjainak lefektetése volt a feladata, volt, aki őszinte kísérletet tett rá (ti. Gyurcsány Ferenc), ám javarészt a saját pártja maffiózói elgáncsolták. De a kormányok és azok vezetőinek túlnyomó többsége mindvégig a „pártnak lopni nem bűn” elvét követték. S hogy védjék magukat és az övéiket, zokszó nélkül kiegyeztek az ellenféllel is. De nem csak velük, hanem választott pozíciókat vagy kormányzati tisztségeket soha nem vállaló, ám az ország napi irányításában tényleges szerepet betöltő üzletemberekkel is. Ők együtt felosztották maguk között a közjavakat, és 2010-ig az „élni és élni hagyni” elv alapján működtették, építették a maffiaállamot. Ehhez nem kevés kisebb poszton lévő tisztviselő asszisztált hallgatással, megalkuvással, félrenézéssel.

Nem tudom elképzelni, hogy egy demokratának lehet-e más ambíciója, mint ennek a velejéig szennyos bünszövetkezetnek a teljes felszámolása. Márpedig ha ez a küldetésünk, akkor nem gondolhatjuk komolyan, hogy a szuper nagykoalícióban évtizedek óta elkövetett, az egymás zsarolására épülő rendszert egyszerű kormányváltással el lehetne takarítani. Az Élet és Irodalom 2015. május 8-ai számában javaslatot tettem arra, hogy milyen forgatókönyvvel lehetne célhoz érni (http://www.es.hu/kerek-barczy_szabolcs;forgatokonyv;2015-05-07.html).

Háromféle reakció volt erre az írásra. Egyrészt némelyek csitítgatnak engem attól való félelmükben, hogy túl sok olyan demokratát is hírbe lehet hozni egy-egy oligarchával, akiknek vannak jövőre vonatkozó politikai terveik, így a jelen rendszer teljes körű feltérképezésére és nyilvános megbélyegzésére úgymond „mindenki rámenne”. A másik kritikai visszajelzés volt, mely szerint „előbb kerüljünk kormányra, majd azután felszámoljuk a maffiaállamot”. A harmadik jellemző magatartás arról tanúskodik, hogy egyes ellenzékiek próbálnak beavatkozni a Fidesz belső viszonyaiba, egyes ottani figurákat erősítendő, másokat gyengítendő, így remélve kedvező változást elérni. Egyik reakciót sem tartom reálisnak és elfogadhatónak.

Az első esetben, aki maga is oligarcha vagy annak járszalagjára van fűzve, értelemszerűen nem válhat a leendő demokratikus köztársaság építőjévé. Annak nyilván nincs mitől tartania, aki a rendszerváltozás óta a közélet ilyen vagy olyan szintjén tevékenykedett és általában kötött kompromisszumokat, hiszen mindannyian itt élünk, nincs olyan harminc évnél idősebb ember, aki semmilyen kompromisszumot soha ne kötött volna. Ám aki közpénzekkel nem élt vissza sem a maga közvetlen, sem mások javára, aki bűncselekményekre utaló bizonyítékokat nem rejtegetett haszonszerzés céljából, aki legalább kísérletet tett a becstelen viszonyok felszámolására, továbbá kész teljes nyíltsággal beszélni a múltból és szembenézni saját pályájával, esélyt kell, hogy kapjon. Mert nincs egy alternatív politikai osztály, amelyik átvehetné az ország irányítását, s a semmilyen érdemi politikai-közéleti tapasztalattal nem rendelkező emberek éppen tapasztalatlanságuk miatt egymagukban még nem alkalmasak a maffiaállam felszámolására, a demokrácia helyreállítására és megvédésére, valamint az ország kormányzására. Jó esetben naivak, rosszabb esetben rosszindulatúak azok, akik azt feltételezik, hogy a maffiaállam kiépítésében társ tetteket is soraik közt tudó egy némely jelenlegi demokratikus erő változatlan személyi összetétellel vállalkozna a mai viszonyok gyökeres megváltoztatására. Ahogy életszerűtlen és ostobaság volna azt hinni, hogy egy maffiózót meg lehet szép szóval kérni arra, hogy hagyjon fel a bűnözéssel, adja vissza a lopott holmit, sőt váljon a demokrácia lángpallosú harcosává, s ennek a szelíd felszólításnak a hirtelen megtért rögvést eleget is tenne. Erre nem lehet számítani, ezért nem kínálkozik más megoldás, mint amit a Forгатókönyvben leírtam.

A második kritikára adható válasz a fentiekből következik. Hogyan feltételezhetjük, hogy a magukat a demokraták soraiban a jogállam híveinek hazudó, ám a maffiaállam hosszú évek alatt történő kialakításában komoly szerepet vállaló emberek segítenék a jelen rendszer felszámolását akkor, ha a következő választásokra készülő ellenzéki együttműködés vezetői és képviselő-jelöltjei lennének? Nem pont az-e a küldetésük, hogy beépített emberként minden erejükkel akadályozzák az oligarchák lebukását, a tisztakezű kormányzás létrejöttét? Az ő jelenlétük a leendő kormányban és a mögötte álló parlamenti többségben éppen azt garantálná, hogy a maffiaállam – a Fidesszel és a politikával formális kapcsolatban nem álló oligarchákkal újra kötött alkukkal, más erőforrás elosztási arányokkal stb. – tovább éljen. Éppen ezért képtelenség a maffiaállam felszámolása elkezdésének feladatát a kormányváltás utánra halasztani. Semmilyen más realitása nincs a rendszerszintű változások előidézésének, mint hogy a leendő kormányváltó demokrata többség olyan megállapodást köt a választások előtt, amelyből kizárja a saját soraikban ma még akár meghatározó szereppel bíró, az

oligarchikus rendszer fenntartásában érdekelt embereket. Biztos, hogy a különféle pártokat ez emberfeletti kihívás elé állítja, mert ehhez át kell lépniük saját árnyékukat: a vezetőknek és döntéshozatali testületek tagjainak önmaguk tükörképébe és egymás szemébe kell nézniük, s csak azokat szabad demokratának nevezniük, akik őszintén érdekeltek a bűnszervezet eltakarításában.

Harmadsorban demokrata politikus nem gondolhatja komolyan, hogy jelen erőtlenségében képes érdemben befolyást gyakorolni a bűnszervezet egyik legfőbb támaszát jelentő Fidesz belső viszonyaira. Maffiát csak azzal arányos, de inkább azt felülmúló erővel lehet kezelni, vele csak erőből lehet tárgyalni. Vádalkut csak az erősebb köthet, gesztust csak a nagyobb hatalommal bíró gyakorolhat; ilyen helyzetbe is eljuthatunk, sőt ebbe a helyzetbe kell kerülnünk, erre is utaltam a már említett ÉS-cikkben. Egy-egy „jónak” kikiáltott, tisztességesnek maszkírozott fideszes vezető külső támogatása ma a legjobb indulattal is a kiegyezés látszatát kelti. És mivel nincsenek vezető kormánypárti pozícióban „jó” vagy „tisztességes” emberek (ahogy egy maffiában sincsenek), ezért bárki ilyennek mondott egyén segítése kiegyezéssel ér fel. A maffiával való kiegyezés pedig egyenlő a demokratikus viszonyok újraalkotásának esélyéről való lemondással, vagyis a jogállam elárulásával. A mai magyar viszonyok olyanok, hogy nem lehet nem sarkosan fogalmazni: mindenkinek el kell döntenie, hogy a maffiózókat, vagy a demokratákat választja-e, mert két kibékíthetetlen értékrendszert egyszerre, egy időben nem lehet szolgálni. Elképzelhető persze, hogy valamely prominens fideszes a közeli jövőben a demokrácia oldalára áll, mintegy „megtér”. Ez azonban az ő döntése, amely egyértelműen, a közvélemény számára jól érzékelhető módon, a saját és korábbi elvtársai cselekedeteivel való nyilvános szembenézéssel kell, hogy kezdődjön. Amíg ez nem történik meg, illetve amíg a demokraták nem nyernek erőt, becsületes ember nem alkudozik az oligarchákkal.

Mindebből az következik, hogy a választásokig előttünk álló időszakban a különféle pártokban és más demokratikus szervezetekben tevékenykedőknek, valamint független szakembereknek, ha kell, egyenként kell megtalálniuk egymást. A pusztá pártlojalitás itt nem elegendő, mert könnyen lehet, hogy többen azok közül, akiket barátainknak hittünk, nem lesznek szövetségeseink a maffiaállam lebontásában és a demokrácia újbóli felépítésében. Olyan képviselő-jelölteket kell választani, olyan szakpolitikusokkal és aktivistákkal kell összekapaszkodni, akik ha egy-egy közpolitikai kérdésben vitáznak is egymással, mégis bátran és felkészülten, s ha kell ravaszan alkotnak betonfal keménységű koalíciót a nagy erőt képviselő, hazánkat kifosztó bűnözőkkel szemben.

A megoldás tehát elvben pofonegyszerű: liberális jogállamot, tisztakezű kormányzást csak olyanok építhetnek, akiknek elvei és tettei összhangban vannak egymással. S mivel kívülről senki nem kényszerít bennünket arra, hogy ne úgy rendezzük be az életünket ebben a kicsiny és csodálatos országban, ahogy mi akarjuk, nincs kibúvónk: ha összefogunk, akkor azért győzünk, mert mi úgy döntöttünk, s ha elbukunk, akkor azért bukunk, mert túl gyengék vagy gyávák voltunk ahhoz, hogy szembenézzünk saját közelmúltunkkal, s akár a föld alól is előkerítsük a szövetségeseket nagy vállalkozásunkhoz. Márpedig tőlünk csupán ennek a közös akaratnak az egyértelmű kifejezését, hiteles vezetőket és kemény munkát vár a társadalom. A

magyar emberek túlnyomó többsége nem véletlenül reményvesztett, csalódott és kiábrándult. Szívszorító azt hallani, hogy a legtöbben most sem várnak mást tőlünk, közéleti szereplőktől, mint újabb megalkuvást, még több mocskos üzletet és további elkótyavetyélt éveket. Nem ezt érdemlik, nem ezt érdemeljük!

<http://propeller.hu/itthon/3111313-kerek-barczy-szabolcs-hogyan-lehet-lebontatni>